

Sa Sella

REVISTA INFORMATIVA DE SENCELLES

SETEMBRE - OCTUBRE 1.988. Segona Epoca. Nº 10

SUMARI

EN POQUES PARAULES.....	3
TEMPS ENRERA.....	4
OPINIO.....	5
ACTUALITAT MUNICIPAL.....	6
ESGLÉSIA.....	7
ENTREVISTA.....	8
IMATGES DE SES FESTES....	10
GRUP SANTA AGUEDA.....	11
SA NOSTRA LLENGUA.....	12
TERCERA EDAT.....	13
DE JOVE A JOVE.....	14
CARTES AL DIRECTOR.....	15
ESPORTS.....	16
GLOSES I CANÇONS.....	18
NOTICIES FRESQUES.....	29
RECORDS D'AHIR.....	20

SA SELLA

Revista d'informació local.

SETEMBRE ! OCTUBRE 1988 (2ª època).

REDACCIO:

Elaborada per l'equip habitual de REDACCIO de SA SELLA.

COL.LABORADORS:

Els qui suscriuen els articles.

IMPRESSIO:

"Apostol y Civilizador" Petra.

PATROCINA:

L'Excelentíssim Ajuntament.

NOTA DE REDACCIÓ:

Els articles en aquesta revista expresen únicament l'opinió dels propis autors.

AVIS

Vos feim saber que a partir d'ara, tots els que tengueu interès en posar anuncis publicitaris en aquesta revista sencellera, ho podreu fer a partir de la pròxima. Per altra banda tots els que tengueu res a dir o exposar alguna cosa també ho podreu fer a la mateixa revista.

Tant per una cosa com per l'altra podeu passar per la biblioteca a deixar-ho. Vos recordam que l'horari de la biblioteca és:

Dilluns (matí)	de 12 a 1
Dimarts	de 7 a 9
Divendres	de 7 a 9

MOVIMENT DEMOGRAFIC

JULIOL-AGOST 1988

1	naixement
3	morts
2	matrimonis

NOTICIARI

- Diumenge, dia 7 d'Agost, la Coral Sor Francinaina va oferir un concert a Alaró amb motiu de les festes patronals. Va ser un concert molt brillant.

- El grup de teatre Santa Agueda ha participat al primer certamen de Teatre Costumista celebrat a Consell.

- Dia 24 d'Agost, el dia de San Bartomeu es va fer entrega d'una placa especial a la millor escenografia aconseguida pel grup Sta. Agueda per l'obra "Ca'n Miraprim".

- Dia 10 de Setembre, la Coral Sor Francinaina va actuar a s'Arracó.

- La nit del 11 de Setembre hi ha hagut la pujada a Lluç de la part forana que, com sempre, ha tengut molts de marxaïres sencellers.

- El grup Santa Agueda ha fet un viatge d'un cap de setmana a Eivissa per compartir uns dies de descans després del treball i l'esforç que han fet. Tot per fer-nos passar una estona agradable amb la seva actuació.

- Un grup de més de 30 joves varen anar a la platja amb motos i motorets i amb el corresponent servei tècnic-sanitari complint amb la tradicional marxa estiuenca. El lloc triat va ser s'Illot i Sa Coma.

- Ja esta llesta sa carretera d'Inca. Ben asfaltada i senyalitzada.

- Diumenge dia 11 de Setembre comença sa lliga de futbol a Primera Regional. El renovat equip del Sencelles s'estrena jugant a fora camp amb el Gè-

nova.

- Tenim un excés de col.laboradors voluntaris per fer sa revista SA SELLA. Els acceptam a tots però, per favor, que venguin amb les seves màquines d'escriure perquè ja no en tenim més.

COMUNICAT

L'Ajuntament ens informa que ja s'han aconseguit tots els terrenys necessaris per situar el camp de futbol, el poliesportiu i la piscina.

Pensant que ha de ser del gust dels sencellers, seria interessant que la gent indicàs com li agradaria tenir aquestes instal.lacions expresent la seva opinió.

Així, l'Ajuntament concedeix un termini de dos mesos per presentar-hi projectes i idees.

Tots agraïrem la vostra col.laboració.

OBRES A LA RECTORIA

Un dels homes que més coneixen l'història de Sencelles és Mossen Bartomeu Oliver, el qual en certa ocasió me dedicà un llibre amb la següent nota: "A Vicenç Comas, tan amic de Sencelles i de les seves obres com el qui suscriu." Aquestes lletres me feren un gran afecte per la talla intel·lectual i humanitària de D. Bartomeu Oliver.

Qui no coneix dels sencellers, la seva labor social duita a terme després de la guerra civil dins el poble i la seva labor docent?

Quantes acampades amb els al·lots aprofitant per visitar els tallaiots del terme, per fer estimar les coses del seu poble. I, si parlem de la seva labor del ministeri sacerdotal, essent ell un gran teòleg com sabia posar-se a l'altura de la gent vella per donar-se a entendre amb els seus sermons, fent paràboles de qualsevol cosa, a fi que la gent l'escoltas. I a la sortida de l'església la gent deia: Mirau que mos ha dit D. Bartomeu. Però el granet estava sembrat i ben adobat dins el cor de la gent que era lo que ell l'interessava.

Per això Sr. Mestre d'Escola, me permet oferir-li per lo molt que estima Sencelles, en nom de la Revista "Sa Sella", si m'ho permeten la transcripció d'una acta molt curiosa del dia 15 de Novembre de 1.403, de l'Arxiu Municipal, perquè cada dia s'estimin més les coses del poble.

Temps enrera un dels llocs d'enterrament pareix que era en front del portal de la Rectoria on existia un fossar. M'han contat que quan es feien les obres del dit monument de Sor Francinaina, i del paretó de sustentació, es trobaren cadàvers humans. Això prova que en di lloc existia un fossar.

Escrit així està en la nostra llengua antiga:

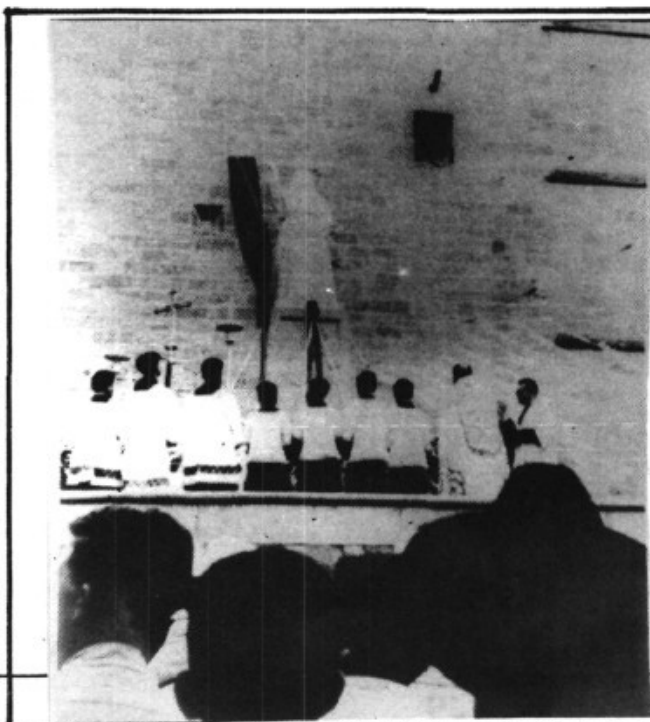
"Obre a la Rectoria"

Dicmenge a xv de noembre any MCCCC tres.

Estant tot lo consell foren ajustats en la esgleya per conuocar lo dit consell, e fo determinat per tot lo dit consell cocorfantment, acceptat dos discordants que lo front de la paret del portal del fossar fos tornat atras fins prop lo carrer del Mis, e que lo portal del fossar fos mudat en la part de ves casa den Roses e fos fet ab drases per forma que bestiar no pogues entrar en lo fossar, com estant lo portal a hon are es tot jorn publicament de palesa entran de tota ley de bastiar en lo dit fossar e feyan dins lo dit fosa pitxatats alegres o fos cosa de fort mal acempli...

Al final d'aquest escrit hi figura una fotografia de l'inauguració i benedicció del monument de Sor Francinaina del Dolors de Maria.

Vicenç Comas

Jaume Perello i Joan Munar

FESTES PASSADES ,
COQUES MENJADES ==

Sencellers, una altra vegada la roda del temps ha donat una volta més i ja han espassat les festes de la Mare de Déu, i com cada any, el poble es desperta amb una bona ressaca, uns mirant amb molta il·lusió quan tornarà esser diumenge, i uns altres esperant el final de mes...

Convé, idò, girar la vista enrera i veure com han estat les festes d'enguany (o les de fa 20 anys, si fa, no fa). Per això fa rem un breu comentari dels actes més "destacats" esdevinguts fa un mes.

Dilluns 8 ... Res

Dimarts 9 ... Res

Dimecres 10 ... Res

Dijous 11 ... Poca cosa

Divendres 12 ... Ohhh!!!. Els "Ilegales" han vingut a Sencelles a veurer-mos, i deleitar les nostres orelles amb els seus sons estridents de guitarra i les seves veus esgarrades (més o manco com un parell de les que hi ha a la Coral... és broma!!!).

Suc, renou, i alguna cosa més n'hi va haver a rompre, i el resultat va esser, devers les 7 del dematí, un poble ple de pots de cervesa, vidres, rojats, i penjats als llocs més inverossímils com cotxeries, portasses, i set davall l'estatua de la Superiora curant els excessos de la nit passada.... i és que aquest jovent no té consol!!!.

Dissabte 13 ... Res, ai no!, hi ha la comèdia, interpretada

pel millor grup teatral de Sencelles. Va esser col·lojada (com cada any).

També varen esquinçar un poc les veus la cinquantena de membres de la Coral de Sencelles, ogerint un vistós i agradable espectacle als nostres sentits, encara una mica adormits pel vespre abans (tot ajuda).

Diumenge 14 ... Començam amb carreres ciclistes, amb una gran participació de gent asseguda... i no damunt la bicicleta.

També varen amollar els mateixos coets de cada any, però no tan espessos, així pareix que n'hi ha més.

I a la fi un grup de Fama Mundial arriba a Sencelles: es tracta dels germans Gibson, que eren quatre negrots que pegaven bots damunt l'escenari i deien a la gent que cantàs, quan ells (els Gibson) no ho feien.

Menció apart al grup "Melodías de Oro", que es varen enrotllar molt bé amb el personal i mos allargaren mitja hora la revetla.

Dilluns 15 ... Res al programa. Però fora d'ell el millor espectacle de totes les festes: les carreres d'autocross, on hi va haver un pseudo-enfrontament entre els cotxes sencellers i els costitxers, guanyant finalment els primers. Un detall: els dos primers classificats encara han de passar per la gestoria.

Dimarts 16 ... Res, ratata puf Traca final.

Menció apart mereix el programa, (o el que ho va escriure) que està estibat de faltes: basta mirar l'avís que hi ha a les darreres pàgines, en 4 línies, 6 faltes, i de potada...

Fins l'any que ve.

AJUNTAMENT DE SENCELLES

Ple extraordinari del dia 18-6-88: Assistents: Sr. Batle, D. Antoni Mulet, D. Miquel A. Ramis, D. Llorenç Ramis, Dª Rosa E. Fernández, i D. Miquel Rosselló. S'aprovà per unanimitat dels membres de la Corporació assistents a l'acte les Bases i barems de mèrits generals i específics que ha de regir el concurs de trasllat cos habilitació nacional.

Ple extraordinari del dia 22-6-88: Srs. Assistents: tots els membres excepte el regidor D. Miquel Rosselló. Es va aprovà per unanimitat dels membres assistents adjudicar provisionalment la subasta venda del camp de futbol. També per unanimitat adjudicar les obres de "Execució del Equipament Esportiu, camp de futbol del municipi" a Obres i Pavimentacions MAN SA. També per unanimitat aprovar inicialment a l'expedient de modificació de crèdits N° 1 del presupost ordinari de 1988, amb càrrec al superàvit de la liquidació de 1987 per suplementar la partida d'aportació municipal a les obres del camp de futbol.

Ple Ordinari del dia 1-7-88: Srs. Assistents: tots llevat de D. Miquel Rosselló. S'aprovà per unanimitat, sense haver-se personat encara D. Ventura Rubí, l'adjudicació definitiva de la subasta venda finca camp de futbol. També per unanimitat la proposta de despeses corresponent al present mes de Juny. Igualment les tarifes que han de regir el suministre d'aigua potable del sector oest del terme de Sencelles, acordant-se remetre les mateixes a la Junta de Preus. També s'aprovà la 2^a i darrera certificació de la 1ª fase del Centre Assistencial per la 3ª Edat de Sencelles. També la concessió de 5000 pts al Club ciclista Inca per la volta Ciclista a Mallorca cadets. També 15000 pts pel campament, i l'inici de conversacions amb el propietari de l'infracció urbanística que s'està construint devora la casa de Sor Francina Aina perquè amb subscripció popular adquirir dita propietat.

Ple extraordinari del dia 20-7-88: Srs. Assistents: tots llevat de Miquel Rosselló. S'aprovà per unanimitat modificar bases i barems generals i específic que regira en el concurs de trasllat cos habilitació nacional. També la modificació de crèdits del presupost de 1988 N° 2 amb càrrec al superàvit de 1987. També s'adjudicà l'obra de la 2ª Fase Centre Assistencial per la 3ª edat a Construccions Cirer-Torrens C.B. També es declarà d'interés social els terrenys destinats al futur camp de futbol, amb cinc vots a favor (Sr. Batle, Tt. Batle D. Antoni Mulet, Tt. Batle D. Miquel A. Ramis, i els regidors D. Joan Florit i D. Llorenç Ramis), i tres abstencions, dels regidors Dª Rosa E. Fernández, D. Ventura Rubí i Dª Francesca Nicolau. També s'aprovaren els padrons fiscals de 1988, així com canviar cada quinze dies el disc de prohibit aparcar, de la voravia del carrer Jardins. També destinar la furgoneta municipal per a càrrega, i les tarifes del suministre d'aigua potable del sector est del terme senceller, i remetre-les a la Junta de preus. També la subscripció d'un con veni amb el CIM, per serveis socials d'atenció primària municipal. També que es solliciti a la Direcció General De RTVE que es rebin a les Illes les dues programacions de TVE-2, una en català i l'altre en castellà.

Sa tia Xiroia, els xiroies i les xiroies.

Tots nosaltres, creents i agnòstics, hem de reconèixer que durant dos segles, Sor Francina-Aina, que no sabia llegir, ha estat l'ànima de la vida religiosa, social, cultural i artística del nostre poble i que Sencelles és més conegut a Mallorca pel nom de la tia Xiroia que per tots els altres mèrits i glòries nostres plegats.

I, per tant, SA SELLA, que cerca les arrels del nostre poble i vol xupar-ne la saba, "sap que la soca més s'enfila com més endins pot arrelar", ha d'omplir les seves pàgines amb aquest nom gloriós i tan nostre.

Ja hi ha sortit per mà de l'amic Comas. Ara, jo seguiré i hi diré la meva. Examinant la vida de la tia Xiroia, la cosa més extraordinària que hi trobam és la seva total ocupació de catequista seglar. Ensenyava la doctrina a ca-seva, als talls de treball, als balls, als cantons del poble, per tot i sempre, als nins i les nines, als joves i als vells, als homes i les dones. Ni els nostres llogarets deixava tranquils i quan ella no podia anar-hi enviava al.lotes.

He dit catequista seglar. Ella es feu religiosa el desembre de l'any 1.851 i morí el febrer de 1.855. Així fou monja tres anys i dos mesos. Quasi res comparat amb els 60 anys de córrer darrera els sencellers. De manera que la tia Xiroia fou per molt temps, una gran catequista seglar, que deixava as-

torats els nombrosos sacerdots de llavors, que no comprenien com ho feia, però ho feia.

Als darrers temps l'església s'ha decidit de bo per la catequesi del poble pel poble. L'intent més important de l'església dels nostres dies és la catequesi feta pels seglars compromesos. Els bisbes i sacerdots han hagut de menester més de cent anys per comprendre i copiar allò que feia la tia Xiroia.

Però sí que ho han entès bé els valents i sofrits catequistes nostres que han fet reviure Na Xiroia i s'han fet admirar i estimar per tots nosaltres. Jo que vaig fer catequesi molts anys, no sé com ho han pogut fer amb nins d'avui i com els sacerdots de temps de la tia Xiroia, em qued astorat davant la feina dels xiroies i de les xiroies de Sencelles.

Bartomeu Oliver.

Avui, hem volgut dur dins aquest apartat, dos personatges populars dins el nostre poble: els xeremiers. Personatges que han duit el nom de Sencelles arreu de tot Mallorca i conservadors d'una de les tradicions més típiques de la nostra illa.

Ens hem traslladat fins a ca seva per compartir un horabaixa amb ells. No hem pogut trobar a l'amo en Miquel i ha estat el seu fill, en Miquel Aloy, qui ens ha donat a conèixer un poc més la història d'aquest instrument, tal vegada un poc desconegut per algun de nosaltres.

Bones tardes, Miquel!

Ens podries dir quan varen començar a tocar les xeremies?

No ho sé exactament. Només sé que el padrí tocava amb l'amo en Toni "Rata" i que va anar 71 anys seguits a tocar a Felanitx. Després l'amo en Toni "Rata" va començar a anar amb mon pare.

Hi ha hagut sempre algú dins la família que s'hagi dedicat a tocar aquest instrument?

El padrí va esser el primer, me pareix. Ara, si de temps enrera n'hi va haver d'altres, no ho sé.

S'ha convertit ja amb una tradició dins la família aprendre a tocar les xeremies?

No ho sé. Ho ha estat el meu padrí, ho és mon pare i ho som jo. No sé què serà. Pot ser que sigui una tradició però és més el gust de dedicar-s'hi.

No puc dir que si jo tengués un fill, ell se dedicàs a tocar les xeremies. Ara bé, jo no l'obligaré a que les toqui per tal de seguir aquesta tradició.

Recordes quan va ser i a on va ser la primera vegada que varen tocar fora de Sencelles?

Sé que el padrí va anar l'any 47 a

un concurs, però com que va anar 71 anys a Felanitx, ens hem de remontar més temps enrera.

Hem sabut que vàreu participar a un concurs. En pots xerrar un poc?

Sí. Va ser l'any 47 al Born, a l'actual cinema que, antigament era un teatre. Eren mon pare i el tio Mateu (son pare de na Margalida i na Joana). Vàrem guanyar i a partir d'aquí vàrem començar a anar ells dos a diferents llocs, però el tio se va cansar i el padrí va ocupar el seu lloc anant primer pels diferents pobles de Mallorca i després sortirem a la península (Màdrid, Santiago de Compostela) i a Brusselles.

I ell continua comptant-nos algunes coses més.

Però una colla de xeremiers no és igual que una agrupació, ja que la gent no els sol escoltar massa. Ara bé, si van acompanyades de ball de bot la gent sí que se fixa si són bons xeremiers.

Encara vos dedica a fabricar xeremies?

No. Mon pare si els ha d'arreglar, sí, però fabricar-les no ho farà ja que això és una feina pròpia d'un torner. El

que és mal de fer és qu e soni així com vols que soni.

Qui són els que més encarreguen aquest tipus d'instrument?

Abans molta gent en tenia unes i havien tornat velles i les volien tenir com a relíquies. Altres hi anaven per fer-ne unes, però sobretot era per tenir-les exposades a la paret.

Quin temps sol durar la fabricació de les xeremies?

El temps depèn de cada una. El primer que s'ha de fer és arreglar sa pell (que és el que du més feina), preparar el material de fusta i el que és més difícil és que les canyes lliguin.

Així com veus la joventut actual, creus que s'arribarà a perdre aquesta tradició mallorquina?

No, perquè això, més que una tradició ho fan per gust, encara que molts d'aquests que han sortit actualment ho fan per doblers.

I tu Miquel, quan vares començar a aprendre a tocar l'instrument?

Vaig començar a tocar flauta quan feia primer. Als sis o set anys vaig anar a un concurs a Montuïri, però no a participar, sinó a tocar un parell de peces amb mon pare després del concurs. Després d'això vaig començar a tocar el flabiol durant un parell d'anys i un any abans que el padrí es morí vaig aprendre a tocar les xeremies per poder acompanyar a mon pare.

Quina edat trobes la més adequada per començar a introduir-se dins aquest món de les xeremies?

Això és com tot; si no ho fas de jove no ho fas mai. Però crec que l'edat més adequada és entre els 5 i 7 anys.

Ho vares trobar molt difícil? Te va dur d'esforç?

No. No ho vaig trobar molt difícil perquè ho tenia dins ca nostra. Si tenia cap problema podia consultar amb el padrí o amb mon pare.

I ja per acabar, t'agrada tocar-les o ho fas per continuar la tradició familiar?

-Suspira i contesta-

Quina pregunta!

Sí, m'agrada. M'agrada la música i, a més, ho faig perquè mon pare li agrada que toqui amb ell.

Ja estam per partir i ens vol contar una anècdota.

A l'any 72 (no ho diu molt segur), el padrí i mon pare varen anar a tocar a Montuïri. Però no els deixaren concursar perquè feia un grapat d'anys que feien concursos i sempre guanyaven ells i els varen dir: Si voltros tocau, noltros no tocam. No varen concursar però després varen tocar un parell de peces.

Gràcies Miquel. Des d'aquí t'encoratjam a seguir tocant les xeremies, instrument que no pot faltar a cap festa dels pobles mallorquins.

El passat dia 6 d'Agost, el Grup Sta Agueda va participar al primer certamen de Teatre Costumiste a la Vila de Consell, organitzat per dita Vila amb el patrocini del Consell Insular. Convidats per l'Ajuntament de Consell, e ens vàrem presentar amb l'obra: "Ca'n Miraprim" de Martí Mayol, que posteriorment va esser posada en escena a Sencelles.

Els premis eren els següents:

- Millor representació: 250.000 pts.
- Millor accésit: 100.000 pts.
- Millor actor: 100.000 pts.
- Millor actriu: 100.000 pts.
- Millor director: 100.000 pts.

I una placa per tots els participants.

Onze grups foren els participants, entre d'altres hi havia: Grup Passatems de Son Sardina, S'Escoleta de Sta. Maria, Punt, Goma i acció de Ciutat, agrupació de teatre murense de Muro, etc.

Aquest certamen es va dur a terme els mesos de Juliol i Agost els caps de setmana; representades al pati de Les Escoles de Consell on vàrem gaudir d'un bon equip de so i de llum que varen córrer a càrreg dels organitzadors.

L'entrega de premis, la nit del 24 d'Agost, es va caracteritzar per nervis i emocions, tot estava molt ben preparat, un escenari molt luxós, amb la participació dels Vall demossa com a grup convidat.

La primera part va esser l'entrega de plaques a tots els grups on un representant de cada grup, el director, va anar a recollir-la.

Posteriorment, i per donar més emoció el grup Valdemossa ens va deleitar amb les seves cançons. I ara... l'emoció Millor representació, otorgada al grup Passatems de Son Sardina en l'obra: "L'herencia d'En Toni Fobioler." Millor actor al personatge d'en Fernando del mateix grup Pep Torres. Millor actriu Maria Boyees amb el paper Na Margalida.

L'accésit es va dividir en dues parts:

-50.000 pts al grup Picadís, S'Arenal Cavallet quan eres jove pels millors efectes especials.

50.000 pts per l'actriu Catalina Pont.

Després s'entregà una placa especial al Grup S'Escoleta de Sta. Maria pel millor decorat i un altre per la millor escenografia al grup "Sta. Agueda de Sencelles".

TROBADORS I JOGLARS (II)

Sa primera generació de trobadors -Guillem d'Aquitània, Jaufre Rudèl, ...- imposa ja es que hauria de ser tema gairebé únic de sa poesia trobadoresca: "s'amor cortès" i sa figura de sa dona inaccessible, dona per la qual s'han de fer tots els sacrificis. S'enyorament, s'evocació de s'estimada i es seu menyspreu, sa introspecció d'es sentiment, són recursos o estats d'ànim que acompanyen es tema de s'amor.

Sa segona meitat d'es segle XII és sa gran època de plenitud i d'esplendor, coincidint amb es regnats d'Alfons I el Cast i de Pere I. Bernat de Born, Arnaut Daniel i sobretot Bernat de Ventadorn són es grans noms de s'època.

Es model de poesia amorosa serà seguit per gairebé tots es trobadors. No hi ha originalitat temàtica; sí que hi haurà, en canvi, originalitat estètica, perquè es trobador s'esforça a expressar aquest amor de sa manera més bella possible.

Després de sa batalla de Muret, a s'any 1213, sa poesia amorosa va entrar en ràpida decadència i se passa a una obra política emprada com a arma de protesta contra sa nova situació. Pèire Cardenal i s'autor de sa "Cançó de Croada" són es representants més notables d'aquesta resistència a s'invasor francès.

Per part catalana, es poeta més important d'es segle XIII és Guillem de Cervera ("Cerverí de Girona"), autor prolífic, que combina s'adaptació d'es gèneres tradicionals amb una culta elaboració i complexitat de formes, conceptes i vocabulari.

Cerverí de Girona.

Sirventès "moral".

A grèu pòt òm condisser en la mar camin, si tot se'n passa lenhs e naus,
o si tot s'es la mar plana e suaus
pòt grèu l'aiga planament mesurar;
encaras mens ve ni conois ni sap
l'engenh e'l mal qu'en falsa femna cap.

VOLEM ESCRIURE BÉ

La vocal neutra (II)

- Si la vocal neutra està enmig d'una paraula escriurem "a" si la paraula primitiva du "a" i escriurem "e" si la paraula primitiva du "e"

carreró	(carrer)
pedrís	(pedra)
caseta	(casa)
campet	(camp)

També, a vegades, ens pot servir mirar com s'escriu en castellà perquè solen coincidir.

aventura	(aventura)
herbari	(herbario)

Però, com sempre, hi ha excepcions on no coincideixen el català i el castellà

enyorar	(añorar)
assemblea	(asamblea)
meravella	(maravilla)
treball	(trabajo)

- A les formes verbals posam "e" quan és la darrera lletra d'un infinitiu

prendre
treure
seure
beure

i a l'imperatiu "vine".

Totes les altres formes s'escriuen amb "a" final

corria
menjava
escoltaria
canta

- Enmig de les formes verbals és aconsellable fixar-nos en la primera persona del present d'indicatiu.

cantar	(cant)
deure	(deu)
venc	(vendre)
saltar	(salt)

- Hem de fer referència a tres excepcions dins el camp dels verbs, que són les formes dels verbs "jeure", "treure" i "néixer"; aquesta primera vocal s'escriu amb "e" si és tònica

jeies
neixi
jauràs
trauria

i s'escriu amb "a" si és àtona

Durant aquests mesos d'estiu les activitats duites a terme per la nostra Associació, no han estat moltes; així i tot anam a contar-vos les més significatives:

A principi d'estiu tenguérem una trobada amb l'Associació de la Tercera Edat d'Inca.

El grup va visitar el convent de la Venerable; més tard els varen oferir a tots una berenada; no faltaren cançons, poesies i, a més, ens convidaren a visitar-los a Inca.

Hi ha que dir que aquestes trobades són un signe de fraternitat, que aquestes persones sense conèixer-se s'alegren i fan amistats amb gent de les seves mateixes edats, sense angoixes i plens de vitalitat.

Ens vàrem dir adeu dins la capella cantant una Salve.

Una altra activitat que duquérem a bon terme fou la que organitzàrem el capvespre del 25

de juliol, la passàren tots junts veient una representació de l'agrupació "Es Junc" i els seus balls populars. Després, qualcuns s'animaren i ballaren boleros. No faltà coca, gelat ni xampany.

Però la nostra associació no tan sols pensa a divertir-se i tastar "bons pisco-lapis"; prova

d'això és que per segon any consecutiu ha organitzat una exposició. Enguany, d'objectes antics. Agraïm la participació dels socis.

Per acabar, del 12 al 18 de setembre anirem a la Colònia de Sant Jordi per conviure i compartir. Ja vos informarem més.

Margalida Llaorés

Toni Vallès i Perelló (Cubana). En guany ha acabat els estudis d'advocat, (si algú té cap problema, En Toni ja se'n pot fer càrrec). També, i ja en du molts d'anys, és el "mandamàs" de la biblioteca.

- Una cosa bona que té Sencelles.

M'agrada la tranquil·litat i el que és un dels pocs pobles de Mallorca que conserva la seva identitat de poble com a tal amb el sentit que no ha sofert el canvi tan brutal dels pobles de la costa i de certs pobles de l'interior.

- Què li falta al nostre poble?

Segurament el que es pogués comparar que el preu de la tranquil·litat no fos l'empobriment i el descens demogràfic, la solució seria que hi hagués una indústria que pogués donar més vida al poble.

- Com veus la biblioteca?

La biblioteca de Sencelles actualment té un gran nombre de llibres i no sols hi ha molts de llibres sinó que també n'hi ha molts de bons. La llàstima és que la gent no l'empra i així la biblioteca perd tota la seva funció d'important eina cultural.

- Quina opinió te mereix la revista?

Molt positiva. Quan avui en dia tots els pobles de Mallorca tenen revista i a tots ells és un instrument important de difusió, de comunicació, crec que els sencers hem de voler tenir una eina cultural tan important com aquesta.

- Quines són les teves aficions, música, esports, lectura, etc.?

M'agrada molt el jazz en general, també la música clàssica. Tot el que sigui música per escoltar tranquil·lament, sense estridències, em va bé. No és difícil imaginar que odii el heavy (o el que se li vulgui dir) i la música disco.

Pel que fa als esports m'agraden principalment el futbol i el basket. En cara que desgraciadament no en practico cap dels dos.

Referent a la lectura els llibres que més m'han impressionat són aquells en que l'autor sap aconseguir de qualque manera que el lector s'identifiqui amb l'obra, que sigui un element més dins l'argument de l'obra.

- Sexe, droga o rock & roll?

Més que triar una cosa d'aquestes, en descartaré una: la droga. O sigui ...

Carta oberta al senyor Vicenç Comas:

A la secció "Temps Enrera" de la Revista SA SELLA, Vostè escriu damunt un tema, segons el meu parer poc clarificat, sa dita "Crismera", que possiblement no sigui més que un tinter. Però no vull entrar ara en discussions, solament apreciar l'estrany fons del seu escrit que em sembla poc seriós, ja que es pot donar a entendre que la dita Crismera és un objecte més de la Parròquia que s'ha perdut.

No sé qui és qui li proporciona aquestes notícies tan pessimistes que "ningú sap res de la dita Crismera..." Crec sincerament Sr. Vicenç que si li hagués interessat clarificar aquest dubte no ho hagués tengut molt difícil acudint a les persones adequades.

També cal dir que el Rector com a responsable, juntament amb la Comisió d'Art i Patrimoni intentam custodiar i cuidar escrupulosament tots els objectes i obres d'art que posseeix la nostra Parròquia, així com informar i ajudar a tothom que ho desitja.

No és necessari que ningú cerqui allò que no s'ha perdut, el que jo he perdut un poc és la credibilitat sobre les informacions o les fonts en les que vostè beu.

Així i tot, llevat d'aquest punt escapat, la seva secció "Temps Enrera" és interessant i el felicito.

Atentament.

Simó J. Garau

Carta oberta a Joan Munar i Jaume Perelló:

Fa uns dies em vaig entretenir llegint la Revista Sa Sella, informativa en diferents aspectes dels aconteixements diaris d'aquesta vila de Sencelles, corresponent a juliol-agost de l'any actual. Quan em vaig trobar a la pàgina 5, em va cridar l'atenció el contingut que apareix a la mateixa, amb el títol "OPINIO"-La carretera de Sencelles a Inca, una aventura apassionant; i més encara qui pareixen ser els seus autors.

En conjunt aquest escrit, segons la meva modesta opinió, no mereixia esser inclosa en aquesta revista, ja que aquesta té per objectiu donar a conèixer fets i aconteixements amb un cert matís cultural, esportiu, social, històric, etc. i no donar cabuda a "CHARLOTADAS", ja que és de sobra conegut que a tota obra en que l'objectiu és millorar una via pública, mentres duri, el vial irremissiblement és intransitable, i tal vegada no seria tatxat d'irresponsable, en el més ample sentit de la paraula, qui afirmàs que tot recién nat, per no saber caminar, no saber xerrar, no discurrir, etc és SUBNORMAL?. Vaja, estimats lectors, tot el món sap que això és el més natural.

Miguel Ramis

DESDE SA TRIBUNA

Forçosament desde aquesta secció hem de parlar de l'inici / de la temporada futbolística 1988-89, amb dos equips de regional i un de juvenils.

L'equip de juvenils és totalment necessari de cara a la formació de jugadors desde la base, i si n'hi hagués un d'infantils o alevins molt millor, però pareix esser que els pares no volen col·laborar amb els desplaçaments i l'equip /

s'ha desfet renunciant a participar al campionat de lliga una vegada que ja estaven inscrits, per lo que varen perdre el depòsit fet a la Federació.

Desde aquestes retxes volem animar a la directiva, ja que la tasca que volen emprendre serà molt difícil.

-oOo-

M'HO HA CONTAT

UN PICA-SOQUES

Mos enganares, pica-soques, el camp de futbol no va estar fet per les festes, si tot va bé el tendrem a finals de Setembre.

--oOo--

Quatre són els jugadors que són baixa al primer equip, en Joan Xaca, que s'ha cansat i ha penjat ses botes, els germans / Reinoso i en Rubert que han anat a parar a equips de 3ª divisió.

--oOo--

Però les incorporacions són nombroses, i de molta qualitat,

sembla que passarem gust de veure jugar futbol de gran nivell i qualitat.

--oOo--

Canviant de tema, en pica-soques me diu que a n'en Guillellem de Cas Canar, a sa carrera popular de ses festes, en Gomariz la va fer plomes, però va treure forces de allà on n'hi hagués i una vegada més va guanyar.

--oOo--

Per acabar, felicitem a tots els que participaren a les proves esportives de les Festes.

CALENDARI OFICIAL

3^a	1^a
<p><u>9 Octubre</u> <u>22 Gener</u> SENCELLES - BADIA</p> <p><u>16 Octubre</u> <u>29 Gener</u> ARIANY - SENCELLES</p> <p><u>23 Octubre</u> <u>5 Febrer</u> SENCELLES - COLONIA</p> <p><u>30 Octubre</u> - <u>12 Febr.</u> J.D. INCA - SENCELLES</p> <p><u>6 Nobre.</u> <u>26 Febrer</u> SENCELLES - MARGARIT.</p> <p><u>13 Nobre</u> <u>5 Març</u> MONTAURA - SENCELLES</p> <p><u>20 Nobre</u> <u>12 Març</u> SENCELLES-C. PICAFORT</p> <p><u>27 Nobre.</u> <u>19 Març</u> ESCOLAR - SENCELLES</p> <p><u>4 Decbre.</u> <u>2 Abril</u> SENCELLES - S. MARIA</p> <p><u>11 Decbre.</u> <u>9 Abril</u> A. LLUBI - SENCELLES</p> <p><u>18 Decbre</u> <u>16 Abril</u> SENCELLES - ALCUDIA</p> <p><u>8 Gener</u> <u>23 Abril</u> SANTANY - SENCELLES</p> <p><u>15 Gener</u> <u>30 Abril</u> SENCELLES - S. JUAN</p>	<p><u>11 Setbre.</u> <u>22 Gener</u> GENOVA - SENCELLES</p> <p><u>18 Setbre.</u> <u>29 Gener</u> POBLENSE - SENCELLES</p> <p><u>25 Setbre.</u> <u>5 Febrer</u> SON ROCA - SENCELLES</p> <p><u>2 Octubre</u> <u>19 Febrer</u> SENCELLES - MARRATXI</p> <p><u>9 Octubre</u> <u>26 Febrer</u> ALGAIDA - SENCELLES</p> <p><u>16 Octubre</u> - <u>5 Març</u> SENCELLES + S. SELINES</p> <p><u>23 Octubre</u> - <u>12 Març</u> ALQUERIA - SENCELLES</p> <p><u>30 Octubre</u> <u>19 Març</u> SENCELLES - INDEPEND.</p> <p><u>6 Nobre.</u> <u>2 Abril</u> COLLERENSE - SENCELLES</p> <p><u>13 Nobre.</u> <u>9 Abril</u> SENCELLES - V. LLUCH</p> <p><u>20 Nobre.</u> <u>16 Abril</u> S. EUGENIA - SENCELLES</p> <p><u>27 Nobre.</u> <u>23 Abril</u> SENCELLES - J. BUÑOLA</p> <p><u>4 Decbre.</u> <u>30 Abril</u> SINEU - SENCELLES</p> <p><u>11 Decbre.</u> <u>7 Maig</u> SENCELLES - CAFETIN</p> <p><u>18 Decbre.</u> <u>14 Maig</u> XILVAR - SENCELLES</p> <p><u>8 Gener</u> <u>21 Maig</u> SENCELLES - S. JORDI</p> <p><u>15 Gener</u> <u>28 Maig</u> CONSELL - SENCELLES</p>

Gloses i cançons.

De cada vegada és més nombrosa la bibliografia publicada en la nostra llengua, que tracta temes relacionats amb la nostra Història, cultura popular, tradicions, etc.

Un clar exemple és el llibre / "Cançoner Popular de Mallorca" escrit per Rafel Ginard (1). En aquest llibre hi trobam un extens recull de les gloses i cançons populars de l'illa, de totes elles hem seleccionat les referides al terme municipal de Sencelles (Biniali, Sencelles i Ruberts) (2).

Biniali.

- A Biniali rotam:
jo li pegaria coça
i si no fos per N'Arrossa
se moririen de fam.
- Oh careta de canari,
¿em vols deixar es mocador
per torcar-me sa suor
en entrar dins Biniali?
- S'escolà de Biniali
amb so rector de lloseta

menjaven es xocolate
amb pebres de cirereta.

- Ses dones de Biniali,
en tocar-les un cabei,
ja mouen més devessei
que ses trompes de Caimari.

Sencelles.

- A Sencelles cap de moro,
ja no ho han de demanar;
anant a un combregar
robaren figues de moro.
- Figues roges cucarelles,
paratjals i aubacors,
d'aquestes menjareu vós
si vos casau a Sencelles.

Ruberts.

- Ruberts n'és una ciutat
enrevoltada de roques,
però hi ha unes al.lotes
qui duen lo bo amagat.
- Vós sou qui portau la pauma
perque sou de les majors.
Oh Ruberts, poble ditxós,
per patrona hi estau Vós,
Verge Maria del Carme.

Caterina Pons.

Notes:

1. GINARD BAUÇA, T.O.R.; Rafel: Cançoner Popular de Mallorca. Ed. Moll. 1970. 4 volums.
2. No n'hi trobam cap de Jornets ni Cas Canar.

ANUNSIOS CLASSIFICADOZ

RUSTICAS Y URBANAS

VENDO tres cuarteradas y mitga sin casset ni nada. Precio ocho millones y 40 mil duros.

INMOBILIARIA SA GALTADA

ALQUILO en calle Gall casa. Sólo cuenta y tres goteras. Tiene electricidad y el año que viene agua de Son Ventura.

INMOBILIARIA TE VIST VENIR

VENDO "mig cortó". Con plantación de 300 naranjos, huerto muy grande, tiene agua y si ponen una alternadora hay electricidad. Precio interesante.

INMOB. ES CUL M'HA FET UN PET

ALQUILO, traspaso, vendo, ... el "mercat cubert". Se admite cualquier idea, incluso la de tirarlo abajo.

Razón: Ayuntamiento Sencelles

VENDO chaletarro con piscina, pista tenis, sauna, ... Total terreno 300.000 m2. Sólo concejales del Ayuntamiento. El resto abstenerse.

INMOBILIARIA TIR SEGUR

PERSONALES

Por no poder atender, regalo a mi mujer Es limpia y de buen ver. Medidas normales tirando a bajas.

Razón: Miquel Nopuc Pus

Joven del pueblo desea encontrar chica del pueblo. Si es posible 1'80, rubia, "a carregadeta", buena cocinera y con pasta. Fines serios.

Razón: Joan Miraprim Molt

Joven payés desea encontrar chica. Tengo carro bajo, arada con ruedas y cada año matamos dos cerdos.

Razón: Toni Call Vermell

PERDIDAS Y HALLAZGOS

Encontrado joven. Todo vestido de negro pelos de punta. Habla. Vago. Lo tengo desde las fiestas.

Perdido collar de diamantes el jueves. El viernes la cartera. El domingo el hambre. Se gratificará.

Razón: Pep Mala Llet

Desaparecido perro pastor alemán. En zona "Volta del Bisbe". Responde por "Picadis". Se gratificará.

Razón: Uan Nani.

VARIOS

Necesito socio para montar barra americana, top less o similares. En plaza Gomila.

Razón: Pep Tro i Verderol

Alquilaríamos una temporada "sementer". A ser posible "a nivell", sin muchos arboles. Rostoi baig y sin "garbes".

Razón: Club Esportiu Sencelles

Vendo colección de multas. Muy recientes y todas del pueblo. Precio a convenir.

Razón: Toni Vaig Decul

Cambio multa de prohibido aparcar de calle Antonio Maura por multa de calle Constitución. Por tenerla repetida.

Razón: Bernadí Faig Fumet

!!!GANGA!!!

PERESTROIKATE

EN BARRAMOT

Amb aquest numero començam aquesta secció. Per dur-la endavant demanem sa vostra col.laboració aportant fotos antigues i esperam que ens ajudeu comentant-les e identificant sa gent que surti.

Avui mostram dues fotos de quan la Mare de Deu de Lluc fou passetjada per tots els pobles de Mallorca.

Transcórria l'any 1.954 i era un 4 de desembre.

A sa primera foto veim un grup de joves que en motos la varen anar a esperar.

A sa segona la Mare de Deu duita a hombros per gent de Sencelles. Entre altres hem reconegut en Miquel de Binifat, en Toni Calusa, en Miquel Rei, n' Ignasi (†), en Pere Fiol i en Toni Mariné (†).

